

VRIENDENLOTERIJ EN
HET CONCERTGEBOUW

Het concert dat u vandaag bezoekt is onderdeel van de VriendenLoterij ZomerConcerten; een divers programma, van klassiek tot pop en jazz, in een zomerse en informele sfeer. Deelnemers van de VriendenLoterij krijgen met hun VIP-KAART 50% korting op concertkaarten voor de VriendenLoterij ZomerConcerten en kunnen met voorrang bestellen. Het Concertgebouw en de VriendenLoterij wensen u een geweldig ZomerConcert!

© Eduardus Lee

luister
relax
geniet

classicnl
non-stop de mooiste
klassieke muziek voor iedereen
app | kabel | classic.nl

VRIENDENLOTERIJ
ZOMER
CONCERTEN

Donderdag 11 juli 2024
Kleine Zaal 20.00 uur

The Teyber Trio
Tim Crawford, viool
Timothy Ridout, altviool
Tim Posner, cello

Johann Sebastian Bach 1685-1750
Goldberg-varianties, BWV 988 (1741)
bewerking voor strijktrio door Dmitry Sitkovetsky (1985)
Aria
Variatie 1 t/m 30
Aria da capo

Dit concert heeft geen pauze.

ZOMERCONCERTEN.NL

HET
CONCERT
GEBOUW

TOELICHTING

Bachs *Goldberg-varianties* worden tegenwoordig vooral uitgevoerd op moderne Steinway-vleugels, maar wist je dat Bach zijn inventieve meesterwerk oorspronkelijk voor klavecimbel schreef, de voorloper van de piano? Ter ere van Bachs driehonderdste verjaardag maakte meesterviolist Dmitry Sitkovetsky in het Bach-jaar 1985 een prachtige bewerking voor strijktrio, vandaag uitgevoerd door The Teyber Trio.

Slapeloze nachten

De legende over de ontstaansgeschiedenis van de *Goldberg-varianties* is aantrekkelijk, maar niet geloofwaardig: Johann Sebastian Bach zou ze hebben geschreven op verzoek van graaf Hermann Carl von Keyserlingk die leed aan insomnia. Het wonderkind Johann Gottlieb Goldberg zou Bachs compositie moeten spelen als muzikaal tijdverdrijf tijdens de slapeloze nachten van de graaf. Aannemelijker is dat Bach dit werk schreef voor zijn begaafde zoon Wilhelm Friedemann. De inventieve varianties zijn in ieder geval geenszins slaapverwekkend en de benaming *Goldberg-varianties* is niet van Bach zelf, hij noemde ze 'varianties voor de ziel'.

Dertig varianties

Bachs meesterwerk opent met een Aria, gebaseerd op een melodie die hij al eerder had geschreven voor zijn tweede vrouw Anna Magdalena. Vervolgens schrijft Bach dertig varianties, niet op de melodie van de Aria, maar op de begeleidende baslijn. In elke variatie keert diezelfde baslijn terug, steeds op een iets andere manier, en tot slot klinkt nogmaals de Aria van het begin. De dertig varianties bestaan uit tien groepjes van drie, die telkens afsluiten met een canon: meerstemmige muziek waarbij de stemmen elkaar strikt imiteren. 'Voor de

gemoedsverbetering van de muzikliefhebber' heeft elke variatie een eigen karakter, soms klinkt de muziek vrolijk en opgewekt, dan krachtig en virtuoos en soms juist treurig en aangrijpend diepzinnig.

Bewerking voor strijktrio

Sitkovetsky's bewerking voor strijkers past goed bij Bachs eigen arrangeertraditie. Zelf zou hij immers talloze klavierconcerten bewerken voor strijkinstrumenten en omgekeerd. Dat deed hij niet alleen met zijn eigen composities, maar ook met werken van tijdgenoten zoals Vivaldi. Ongetwijfeld heeft Sitkovetsky zich ook laten inspireren door Mozarts transcripties van Bachs meerstemmige klaviermuziek voor strijktrio en strijkwartet. Het resultaat is verbluffend: de *Goldberg-varianties* klinken zeer overtuigend op de drie strijkinstrumenten, die allemaal een even belangrijke partij hebben. 'Wij vinden Sitkovetsky's arrangement extreem goed', vertelt altviolist Timothy Ridout van The Teyber Trio in een interview in het muziekmagazine *The Strad*. 'We hadden allemaal uitgebreid naar Bachs *Goldberg-varianties* geluisterd gedurende verschillende periodes van ons leven en het was een heel speciaal moment toen we eindelijk gingen zitten om de transcriptie van Dmitry Sitkovetsky voor het eerst te repeteren.' Het trio probeert de aanpak van een toetsenist te benaderen, terwijl het tegelijkertijd geniet van de extra klankmogelijkheden die de drie strijkinstrumenten bieden. 'We hebben kleine aanpassingen aangebracht in het arrangement en waarschijnlijk zullen we dat in de loop der jaren blijven doen, maar we houden ervan om Sitkovetsky's arrangement te spelen.'

Noortje Zanen

BIOGRAFIE

De drie musici van **The Teyber Trio** leerden elkaar ruim tien jaar geleden kennen op de afdeling Jong Talent van de Royal Academy of Music in Londen. Violist Tim Crawford, altviolist Timothy Ridout en cellist Tim Posner speelden veel strijktrio's en vormden daarnaast van 2011 tot 2014 ook het Celan Quartet samen met violist Mathilde Milwidsky. In de jaren daarna keerde het drietal terug naar het repertoire voor strijktrio van componisten als Mozart, Boccherini en Beethoven. Geprezen door *The Guardian* om de 'virtuoze' en 'boeiende optredens', is The Teyber Trio inmiddels uitgegroeid tot een internationaal erkend ensemble. Daarnaast hebben de drie musici zich afzonderlijk van elkaar ontwikkeld tot succesvolle solisten, veelgevraagde kamermuziekpartners en aanvoerders van gerenommeerde ensembles en orkesten. The Teyber Trio heeft opgetreden tijdens het Joroisten Musiikkipäivät Festival in Finland, het Bath Mozartfest, het Brighton Festival, het Lewes Festival, en in de St Martin-in-the-Fields, de Holywell Music Room, de Champs Hill en een concertserie van BBC Radio 3. Recente en aanstaande hoogtepunten zijn optredens tijdens het Hindsgavl Festival in Denemarken, de Classiche Forme in Lecce, de Baselbieter Konzerte in Zwitserland en in Wigmore Hall. Samen met de Zwitsers-Franse fluitvirtuoos Emmanuel Pahud staan uitvoeringen van Mozarts fluitkwartetten gepland. The Teyber Trio maakt vanavond zijn debuut in Het Concertgebouw.

SUMMARY

The myths surrounding the creation of Bach's *Goldberg Variations*, BWV 988 are appealing but not entirely credible: Count Hermann Carl von Keyserlingk, who suffered from insomnia, apparently asked Johann Sebastian Bach to write a work that Johann Gottlieb Goldberg, a wunderkind, could play for him during sleepless hours. However, it's more likely that Bach wrote the piece for his own gifted son, Wilhelm Friedemann Bach. Whatever the case, the inventive variations are hardly soporific. The name *Goldberg Variations* didn't come from Bach, who preferred calling them 'variations to refresh the spirits.' Bach's masterpiece opens with a simple Aria followed by thirty variations, not based on the Aria's melody but on the accompanying bass line. Listeners can hear that bass line in each variation, always slightly altered. At the end, the opening Aria returns. Each variation has a unique character; the music moves from cheerful briskness to powerful virtuosity, melancholy, and profound depth. Bach originally wrote the *Goldberg Variations* for harpsichord, but the piece is equally convincing in this arrangement for string trio made by Dmitry Sitkovetsky. The Teyber Trio aims to emulate the delicate touch of a keyboard player while exploring the tonal richness of the three string instruments.

Translation: Eileen Stevens

EN VERDER...

ONTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open. U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concertregistraties en nog veel meer. Lees bijvoorbeeld het verhaal over Johann Gottlieb Goldberg op concertgebouw.nl/goldberg.

STEUN ONS

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later. concertgebouw.nl/steun-ons

CONCERTTIP

di 30/07

20.00 uur
Kleine Zaal

Fauré Quartett met Moesorgski's Schilderijentoonstelling

Moesorgski schreef zijn geliefde *Schilderijentoonstelling* oorspronkelijk voor piano. Ravels orkestversie is zo mogelijk nog beroemder. Het eigenzinnige Fauré Quartett speelt een eigen versie voor piano-kwartet met een ongekend palet aan kleuren.

